

Preken ved åpningsgudstjeneste på Kirkemøtet i Bergen, av biskop Per Oskar Kjølaas

Prekentekest: Joh 6:37-40

Mot oss lyser et ansikt. Det er det viktigste ansiktet i vår vestlige kultur. Ansiktet er Jesu Kristi ansikt. Under hans blikk har vi europeere levd i to tusen år, i over tusen år i denne utkanten som vi kaller Norge. Hans blikk har preget vår personlighet, våre verdier og samfunnsordninger. Ingen kan forstå seg selv som vesterlending uten å kjenne Kristus.

En av dem som tegner Kristi ansikt for oss, er apostelen Johannes, den fjerde evangelisten. Han kaller Jesus for "Ordet". "Ordet var hos Gud," sier Johannes, "og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Alt er blitt til ved ham; uten ham er ikke noe blitt til av alt som er til. I ham var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, men mørket tok ikke imot det." (1:1-5)

Jeg blir aldri lei av å betrakte det bildet Johannes tegner av Jesus. Det er godt vi har Johannes-evangeliet. Johannes lar Jesus fortelle utførlig om seg selv, om den troen som fører til frelse, om livet fra Gud. Dette livet er blitt synlig, sier Johannes.

Men går det an å se livet da? Er det ikke bare livets ytringer vi kan se, om noen er levende eller død? Selve livet kan vi vel ikke se? – Jo, sier Johannes, vi har sett livet. Det er akkurat det vi vitner om. Livet har blitt synlig i Jesus Kristus. Det livet som er hos Gud, er blitt synlig., og vi har sett ham! – Johannes hadde sett at Jesus helbredet syke, at han oppvekte døde, at han ga brød til de sultne og delte Guds rikes gleder med alle. Johannes så tegnet fra Gud og skjønnte hva det betydde: Livet er kommet til oss!

Johannes så Guds herlighet i Jesu ansikt. Men var ikke Jesus slik som profeten hadde sagt? "Han hadde ingen herlig skikkelse, vi gledet oss ikke ved synet av ham. Han var ringaktet, forlatt av mennesker, en smertenes mann, vel kjent med sykdom, en foraktet mann som ingen ville se på, vi regnet ham ikke for noe." (Jes 53:2b-3) Hvis Jesus var slik, hva var det da som fikk Johannes til å se livet fra Gud i ham? – Livet og herligheten hos Jesus har en

eneste kilde. Kilden er Gud, hans himmelske Far. Selv om Jesus var et menneske, speilet han sitt ansikt i livets kilde som er Gud. Slik står livet og herligheten fram. "Jeg er ikke kommet fra himmelen for å gjøre det jeg selv vil, men det han vil, som har sendt meg," sier Jesus. Slik avspeiler han sin Far.

Noe av dette lyset så jeg i min gamle lærers ansikt på folkeskolen. Når skoledagen var omme, foldet hun hendene og ba Fadervår med oss. Siden den gang har jeg trodd på livet i denne jordiske jammerdalen. I klasserommet på Kirkenes skole gikk Jesus 1955 år etter sin fødsel på jorden. Forskjellen var bare at han var usynlig. Når bibelhistorien ble fortalt, lyste øynene i gutteklassen. Vi så Jesus for oss. Hvis vi var stille, kunne vi liksom høre hvissing fra den andre siden. Jesus var trøsterik. Han formidlet livet fra Gud: "Gud som har oss småbarn kjær, se til meg som liten er!" Barnevennen sto ved sengekanten i den mørke polarnatten.

Men nå er verden blitt stor. Glansen i øynene slukner så lett. Hvem skal beskytte oss mot det store mørket? Hvem skal følge oss på reisen? – Jesus har fått konkurranse, fra andre guder og demoner: rastløshet, frykt, misunnelse, fortvilelse, egoisme, nytelsessyke, maktbegjær, hovmot, gjerrighet, likegyldighet, velferdssirkus og hat.

Men ansiktet lyser fortsatt mot oss. Det lyser i de løftene som Jesus møter oss med: "Alle de som Faderen gir meg, kommer til meg, og den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort." "Hans vilje er at jeg ikke skal miste noen av alle dem han har gitt meg, men reise dem opp på den siste dag." – Når glansen i øynene slukner og mismotet og trettheten kommer, er det viktig at vi holder opp løftene i Jesu ord for hverandre. Ingen som kommer til Jesus blir vist bort. Det løftet er et frihetsbrev til oss alle som er uverdige og uferdige. Da kan vi se hans ansikt, det som gjenspeiler livet fra Gud. Jesu løfter er en hilsen fra Gud til oss om hans kjærlighet og nåde, hans trofasthet og barmhjertighet. Han vil at vi skal se hvem Jesus er, slik at vi får del i livet fra Gud.

"Dette er min Fars vilje, at den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag." Hva er det vi som kirke har, og som ingen andre har? Er det ikke Guds nåde, Guds uforskyldte nåde? At Gud tar imot alle som kommer til ham, søker det som er fortaapt og reiser opp igjen den som er falt? Er det problematisk for oss å forvalte et slikt budskap? – Jeg synes det. Etter 27 år som prest undrer jeg meg stadig over Guds nåde. Den er rik og raus nok for alle, men mest av alt mot meg, syndige menneske! Den bryter ned alle murer vi mennesker bruker så lang tid på å bygge opp. Nåden er Guds korrektiv når jeg har behov for stramme inn, å lage systemer

og grenser i troens verden. Gud har ikke behov for å stramme inn. Hadde han gjort det, hadde jeg ikke hatt noen mulighet. Da hadde jeg bare vært overlatt til meg selv, min egen ensomhet og fortapelse.

Gud være takk for nåden. Alt er bare nåde, nåde over nåde, i evigheters evighet! "Alle de som Faderen gir meg, kommer til meg, og den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort." "Hans vilje er at jeg ikke skal miste noen av alle dem han har gitt meg, men reise dem opp på den siste dag." "Dette er min Fars vilje, at den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag." Slik taler Guds Sønn, og hans ansikt lyser mot oss. Det er skinnet av Guds herlighet vi ser.

Vår utfordring som kirkemøte er å legge forholdene til rette, slik at dette budskapet kan lyde over hele landet i vår kirke, til oppreisning og trøst, like til verdens ender.

Jesus Kristus er vårt liv, og han gir oss det som aldri forgår, det evige liv. Han har gitt oss håpet om en annen verdensordning enn død og grav. Korset og oppstandelsen er de tegn Gud har gitt oss, at Jesus er Herre og Guds Sønn. I lidelsen og seieren ser vi Guds kjærlighet til denne verden.

I min første tid som biskop i Nord-Hålogaland har jeg reist rundt i prostiene med budskapet om Jesu oppstandelse. Hva betyr det for oss i den lokale kirke? I urkirken var dette budskapet troens grunn. Det forvandlet disiplene fra mismot til frimodighet. Oppstandelsen er forklaringen på den trosstyrke vi finner blant de første kristne. I oppstandelsens lys forvandles alle nederlag til seier. I dette lyset blir også korset, forbannelsens tre, til et seierstegn.

Er vår kirke en oppstandelseskirke? Eller ligger den i Langfredagens sorg og fortvilelse? Min visjon for vår kirke er at den skal gjenspeile oppstandelsens håp i alt den gjør og tenker, slik at vi ikke skjuler målet som er livet fra Gud. Målet er her allerede nå. Det finnes i våre hjerter, det lyser over fjell og fjorder, det er å finne i de ståkete byene, i venners blikk og i skjønn musikk, i all godhet som glemmer at den er god og i sorgen over et delt hjerte. I alt dette finnes livet fra Gud, det evige liv.

Å få livet er ikke å ta et skritt nærmere Gud, men det er å ta et skritt bort fra meg selv, fra alt det hos meg som gjør meg fraværende fra Gud, fremmed for meg selv og alt det Gud har skapt. Dette fraværet er min fortapelse. Men livet har jeg når jeg sier: "Jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg." (Gal 2:20) Det som skal skje en gang, skjer nå. Livet er midt iblant oss. Salig er den som finner det!

